

Založení OSA v historických souvislostech

Základní milníky – prvních 27 let existence (1919 – 1946)

Ochranný svaz autorský se zapsal do historie naší hudby, ale i celé kultury. Prošel si občas nelehkou cestu, musel několikrát bojovat o své místo ve společnosti a obhajovat svůj význam před veřejností a úřady, což vlastně dělá až do dnešní doby. Ale i přes všechny překážky a převratné události dvacátého století setrval a již 95 let slouží tvůrcům hudebních děl, kteří si jej sami založili.

Základní myšlenky

V naší společnosti platí přirozený zákon, že za práci má člověk právo na odměnu. Tvůrčí práce má ve společnosti stejné postavení jako každá jiná práce a odměna má být vyjádřena stejným způsobem, tedy výplatou peněžité částky. Většina lidí dostává výplatu bezprostředně po dokončení práce. U tvůrců hudebních děl vzniká nárok na autorskou odměnu teprve ve chvíli, kdy dojde k užití díla.

Jak se ale autor dozví, kde všude se jeho dílo užilo? V případě hudebního díla je to velmi obtížné a v možnostech skladatele téměř nereálné. Jednoduchý, naprosto reálný poznatek byl základní podstatou myšlenky sdružování autorů všude na světě.

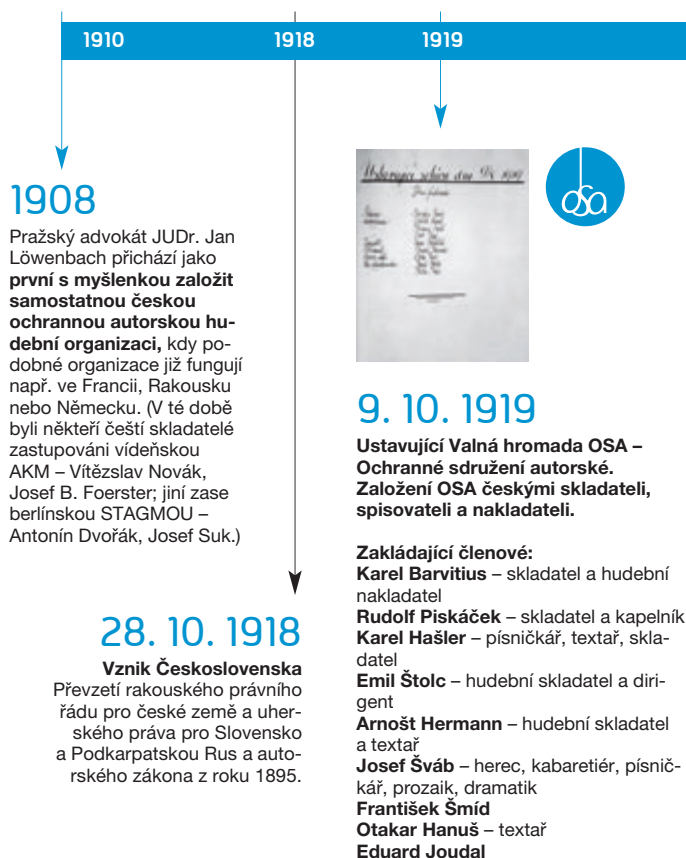
Jeho zakladatelé mu dali do vínku tři základní principy, které přetrvaly dodnes:

1. Družstevní organizační forma – to znamená, že správa finančních záležitostí a autorských práv zůstává přímo v rukách autorů. Nešlo o úřad postavený nad zájmy autorů, ale o profesní organizaci patřící především umělcům – autorům.

2. Zastupování nakladatelů – již od počátku se podíleli na autorských právech a byli zastoupení v orgánech OSA jen 1/4, což byl velký krok vpřed, vzhledem k tomu, že dříve patřila nakladatelům všechna práva.

3. Nevýdělečnost organizace – to znamená, že všechny vybrané autorské odměny se rozdělují všem, jejichž díla byla užita po odečtení pouze nákladů, nezbytných na provoz organizace.

// Hudba spojuje beze slov
všechny národy napříč různými
rasami, kulturami nebo vyznáním.

1922

Do OSA vstupuje řada významných hudebních tvůrců, mezi nimi např. **Leoš Janáček**.

1927

Uzavření dohody o vzájemné ochraně autorských práv mezi **Československem a USA**.

V Paříži zřízen **CISAC**, světová konfederace ochranných autorských společností – **OSA je zakládajícím členem**

1920

Významný český hudební skladatel **J. B. Foerster** zvolen předsedou výboru OSA.

1924

Uzavřeno 10 **recipročních smluv** o vzájemné ochraně repertoáru se zahraničními partnerskými organizacemi v Evropě.

1928

Nové sídlo OSA – autoři obětují své honoráře za tři roky na zakoupení domu s orientačním číslem 20 na ulici Dr. Albína Bráfa. Název ulice se ovšem časem změní, ulice se přejmenuje na ulici Herrmana Göringa, později Prezidenta Eisenhowera. Sedmého října 1950 dostává název Československé armády, který setrval až do dnešních dnů. Budova byla darem tehdejších skladatelů a textařů jejich budoucím generacím.

1920

1921

1922

1923

1924

1925

1926

1927

1928

1936

1926

Přijetí autorského zákona č. 218/26 Sb. zák. – zákon výslovně přiznal hudebním autorům kromě veřejného provozování i vysílací práva a mechanická práva, čili právo na rozmnožování díla na hmotném substrátu, které se ukázalo jako životně důležité pro vztah autorů a hudebních nakladatelů ke gramofonovému průmyslu.

1925

OSA se účastní intenzivních příprav **prvního samostatného československého autorského zákona** založeného na nejmodernější francouzské osobnostní koncepci.

1923

Vypláceny první honoráře.

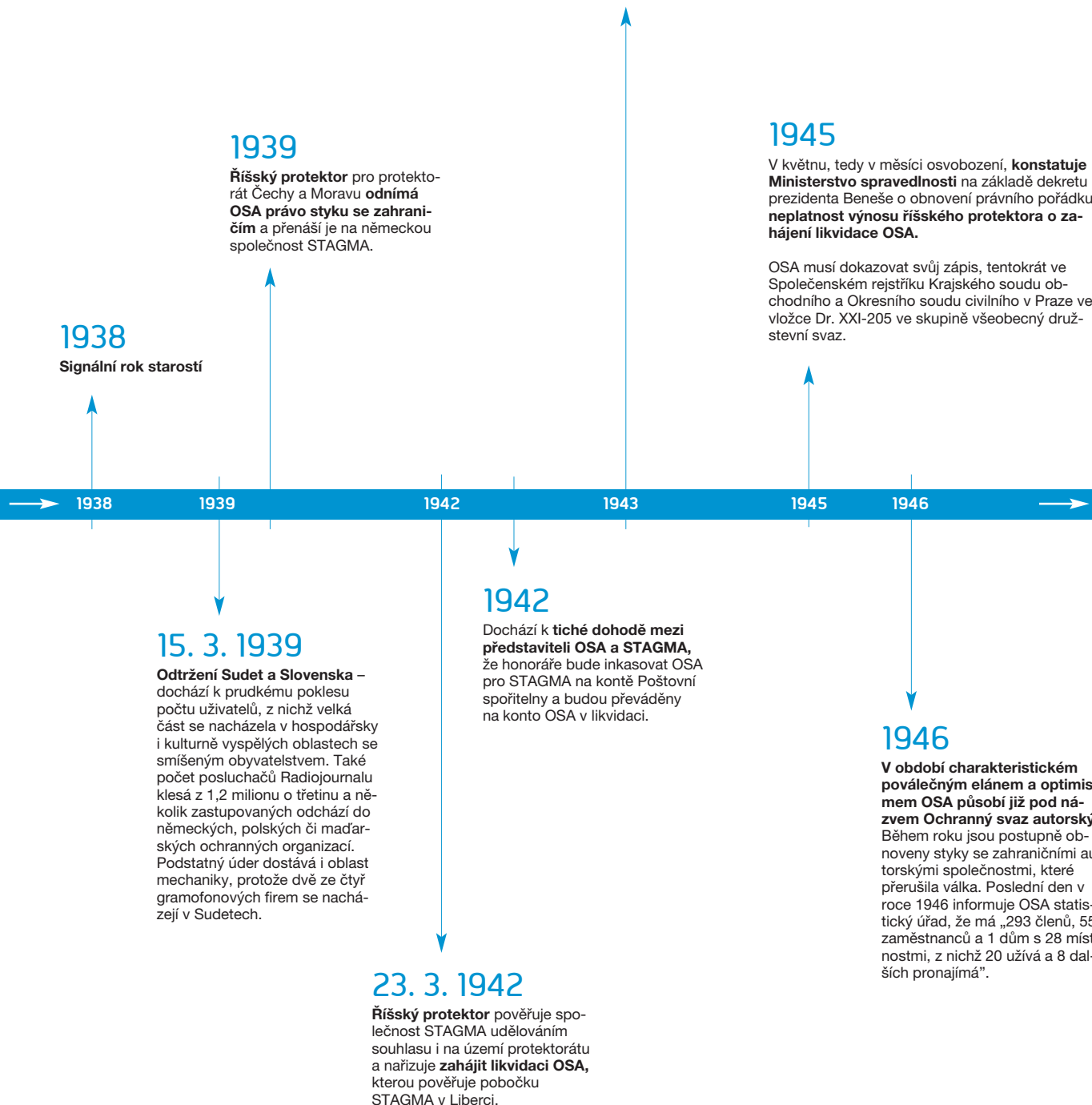
1921

Československo přistoupilo k **Bernské úmluvě** o ochraně literárních a uměleckých děl v jejím berlínském znění z roku 1908.

1936

Vychází novela autorského zákona. Ještě téhož roku Ministerstvo školství a národní osvěty vyhláškou v Úředním věstníku přiznává OSA výhradní práva k veřejnému provozování hudebních děl a výhradně právo vybírat honoráře za udělení svolení k užití hudebních děl.

Zdroj: Historie OSA – JUDr. Josef Slanina; Publikace: OSA 1919 – 1959 a OSA 1919 – 1969